

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie P. C.

skazanego za czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

na posiedzeniu w dniu 22 maja 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 2 października 2024 r., sygn. akt II K 981/21

1. uchyla pkt 4 zaskarżonego wyroku i w tym zakresie na podstawie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. postępowanie umarza;

2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

Małgorzata Bednarek

Anna Dziergawka

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Koninie wyrokiem z dnia 2 października 2024 roku, w sprawie o sygn. akt II K 981/21:

1. oskarżonego P. C. uznał za winnego zarzucanych mu w pkt I i II czynów, tj. przestępstw z art. 279 § 1 k.k., przy czym przyjął, iż zostały one popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,
2. oskarżonego P. C. w granicach czynów zarzucanych mu w pkt III, VI, VII uznał go za winnego tego, że w maju 2021 roku, działając w krótkich odstępach czasu, przy wykorzystaniu takiej samej sposobności dopuścił się trzech wykroczeń przeciwko mieniu, w ten sposób, że:
 - w maju 2021 roku w miejscowości R., gm. G., wykorzystując nieobecność pokrzywdzonej, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy z torebki pozostawionej w otwartym samochodzie, powodując straty w kwocie 800 zł na szkodę A. K. ,
 - w maju 2021 r. w miejscowości S., wykorzystując nieobecność pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia szlifierki kątowej marki M. wartości 550 zł oraz opalarki wartości 100 zł powodując straty w kwocie 550 zł na szkodę M. K. ,
 - w maju 2021 r. w miejscowości S., wykorzystując nieobecność pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu telefonu komórkowego marki S. w fioletowej obudowie wartości 550 zł powodując straty w kwocie 550 zł na szkodę M. K. , tj. ciągu wykroczeń z art. 119 § 1 k.w. uzasadniającego na podstawie art. 12 § 2 k. k. odpowiedzialność jak za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
3. oskarżonego P. C. uznał za winnego zarzucanego mu w pkt IV czynu, tj. przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

4. oskarżonego P. C., w granicach zarzucanego mu w pkt V czynu z art. 279 § 1 k.k. uznał za winnego tego, że w styczniu 2020 r. w miejscowości R., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia gotówki w kwocie 500 zł, czym działał na szkodę E. N., tj. wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i za to na podstawie art. 119 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu karę 500 (pięciuset) złotych grzywny,
5. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone w pkt 1-3 jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę 1 (jednego roku) i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
6. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania od dnia 07.06.2021 r. godz. 11.00 do dnia 09.06.2021 r. godz. 10.45,
7. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz M. M. obowiązek częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 2.000 (dwóch) tysięcy złotych,
8. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz A. K., obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę kwoty 800 (osiemset) złotych,
9. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz J. W. , obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę kwoty 1500 (jeden tysiąc pięćset) złotych,
10. na podstawie art. 119 § 4 k.w. orzekł wobec oskarżonego obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego mienia w kwocie 500 (pięćset) złotych, na rzecz E. N.,
11. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym nie wymierzył mu opłaty.

Żadna ze stron nie wniosła środka zaskarżenia, tym samym wyrok uprawomocnił się w dniu 10 października 2024 roku.

Kasację na korzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, a mianowicie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w., polegające na wydaniu w dniu 2 października 2024 r. wyroku skazującego i uznaniu P. C. w punkcie 4 części dyspozytywnej orzeczenia za winnego popełnienia w styczniu 2020 r., czynu zabronionego wyczerpującego ustawowe znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., podczas gdy karalność tego czynu ustała w dniu 1 stycznia 2023 r., co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, przewidzianą w dyspozycji art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

Skarżący wniósł o uchylenie rozstrzygnięć z punktów 4 i 10 części dyspozytywnej wyroku i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy w Koninie przepisów prawa karnego materialnego i procesowego, tj. art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.

Sąd Rejonowy, zmieniając kwalifikację prawną czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 279 § 1 k.k. na wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., nie dostrzegł wynikających stąd konsekwencji prawnych, w zakresie przedawnienia, które obligowały ten sąd, zgodnie z dyspozycją art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. do umorzenia postępowania, co skutkowało uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą, określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

Zgodnie bowiem z treścią art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu.

W realiach przedmiotowej sprawy podnieść trzeba, że postępowanie karne zostało wszczęte w dniu 7 czerwca 2021 r. i tego samego dnia zostały przedstawione zarzuty P. C. (k. 33 i 35 akt sprawy II K 981/21). Zatem wykroczenie będące przedmiotem rozpatrywanej sprawy przedawniło się po upływie roku, co nastąpiło w styczniu 2021 r., albowiem w tym okresie nie wszczęto postępowania karnego. Zauważyć także należy, że w dacie wyrokowania upłynął już nawet najdłuższy możliwy okres przedawnienia wykroczenia przypisanego P. C. w punkcie 4 wyroku, co nastąpiło po upływie 3 lat, tj. w styczniu 2023 roku. Tym samym należało w oparciu o treść art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. postępowanie umorzyć. Tak się nie stało i dlatego zarzut skarżącego okazał się w pełni zasadny, co skutkowało uchYLENIEM wyroku w zakresie punktu 4 i umorzeniem w tej części postępowania z uwagi na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że z punktu widzenia okresów przedawnienia karalności decydujące znaczenie ma czyn przypisany w wyroku, a nie czyn zarzucany w akcie oskarżenia (zob. wyrok SN z dnia 9 listopada 2011 r., IV KK 338/11; wyrok SN z dnia 7 sierpnia 2018 r., IV KK 456/18; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2025 r., IV KK 441/24).

Jednocześnie zauważyć należy, że uchylenie orzeczenia zawartego w punkcie 4 zaskarżonego wyroku powoduje, że orzeczenia akcesoryjne zostają automatycznie uchylone i tracą moc. Wbrew zatem stanowisku skarżącego, w przedmiotowej sprawie nie ma podstaw do uchylenia rozstrzygnięcia akcesoryjnego zawartego w punkcie 10 wyroku, dotyczącego obowiązku naprawienia szkody na rzecz E. N. i umorzenia postępowania w tym zakresie (zob. wyrok SN z dnia 21 września 2021 r., IV KK 54/21; postanowienie SN z dnia 8 czerwca 2022 r., I KK 214/22; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2025 r., IV KK 441/24).

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że z obowiązku rozpoznania skargi kasacyjnej jedynie w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k.)

wynika brak związania Sądu Najwyższego zgłoszonymi w niej wnioskami. To bowiem treść zarzutu i wynikającego z niego uchybienia, w powiązaniu z kierunkiem zaskarżenia określa jego granice (zob. wyrok SN z dnia 20 lutego 2018 r., V KK 498/17; wyrok SN z dnia 6 lipca 2022 r., II KK 100/22; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2025 r., V KK 316/24). Dlatego Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do uwzględnienia wniosku zawartego w kasacji w przedmiocie uchylenia zaskarżonego orzeczenia sądu w zakresie punktu 10 (obowiązku naprawienia szkody) i umorzenia w tym zakresie postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.

[J.J.]

[r.g.]

Małgorzata Bednarek

Anna Dziergawka

Stanisław Stankiewicz